

DEJAVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA STROKOVNI CENTER ZA CELOSTNO PODPORO OTROKOM IN MLADOSTNIKOM Z OKVARO VIDA TER OTROKOM IN MLADOSTNIKOM S PRIMANJKLJAJI NA POSAMEZNIH PODROČJIH UČENJA

Center IRIS - Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne je spomladi 2017 začel s projektom **Strokovni center za celostno podporo otrokom in mladostnikom z okvaro vida ter otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja**. Projekt bo trajal do 30. 9. 2020.

Za projekt smo se odločili, ker osebe z okvaro vida potrebujejo celostno podporo od prvega dne dalje, ko se okvara vida ugotovi. Slepota in slabovidnost sta senzorni motnji, ki močno vplivata na večino komunikacije, gibanja in socializacije. Še toliko težje je otrokom in mladostnikom, ki imajo pridružene motnje (gluho-slepota, avtizem, motnje v duševnem razvoju ...). Sistematična in kontinuirana podpora družini in otrokom oz. mladostnikom z okvaro vida je nujna od rojstva dalje, saj le tako lahko v čim večji meri vplivamo na celostni razvoj otroka in opolnomočimo družino. Prav tako pomoč in podporo potrebujejo strokovni delavci, delodajalci in širše družbeno okolje. Praktično ne obstaja področje, ki se ne bi dotikalo življenja oseb z okvaro vida.

V okviru projekta se izvajajo naslednje dejavnosti:

- celostna ocena (ocena funkcionalnosti vida, ekonomsko-socialnega statusa, senzornih spretnosti, vsakodnevnih spretnosti, vsakodnevnih veščin, orientacije in mobilnosti, socialnih veščin vključevanja, rabe podporne tehnologije, izbire učnega medija, zaposlitvenih zmožnosti, pogojev in okolja za optimalno vključitev, prilagoditev za zunanja preverjanja znanja in psihološka ocena);
- razširjeni kurikulum (obravnavo otroka na domu, v porodnišnicah ..., tečaji in delavnice za otroke s PPPU*, taktilna senzibilizacija in pridobivanje delovnih izkušenj);
- svetovanje in izobraževanje (šola za starše (15 srečanj), organizacija in izvedba strokovnih predavanj za starše in zaposlene, vzpostavitev in koordinacija ter delovanje skupin mentorjev, predstavitev in seznanitev s pripomočki in specialno opremo v Centru IRIS v specializiranih učilnicah, priprava in oblikovanje video posnetkov z didaktičnimi in metodičnimi priporočili ...),
- strokovni center (razvoj, izdelava in izposoja didaktičnih pripomočkov ter prilagajanje in tiskanje gradiv v brajico, izdelava tipnih slikanic, zemljevidov, pripomočkov, prilagajanje tekmovalnih pol, nakup strokovne literature ...).

Aktivnosti so zaokrožene v celoto in se izvajajo kontinuirano v vseh obdobjih od rojstva do vstopa na trg delovne sile.

Več o projektu na www.strokovnicenter.splet.arnes.si/.

Dejavnosti, ki jih bomo izvedli v okviru projekta Strokovnega centra v letu 2018/2019 bomo sproti objavljali na spletni strani: www.strokovnicenter.splet.arnes.si/.

Z sprotno obveščanje o dogodkih se lahko naročite tudi na e-novice Centra IRIS www.center-iris.si

6.1 TEČAJ RAČUNALNIŠTVA ZA OTROKE S PPPU

Datum izpeljave: **september – december 2018**

Obseg: 30 ur

Koordinator: Tomaž Dojnik

Kontakt: tomaz.dojnik@center-iris.si

Vsebina: Na začetku učenci pridobijo osnovna znanja računalniškega opismenjevanja, ki so potrebna za razumevanje in samostojno uporabo računalnika. V nadaljevanju se ta znanja spiralno nadgradijo, poglobijo in razširijo z uporabo osnovne programske opreme in računalniških omrežij.

Računalništvo je ciljno naravnano. Učenci:

- spoznavajo osnovne pojme računalništva, vlogo in pomen računalnika in z njim povezane običajne in prilagojene tehnologije v sodobni družbi,
- pridobivajo temeljna znanja, spretnosti in navade za učinkovito in uspešno uporabo sodobne IKT za zadovoljevanje svojih in družbenih potreb,
- se usposobijo v slepem desetprstnem tipkanju,
- se usposobijo za uporabo osnovnih računalniških orodij,
- razvijajo sistematičnost, samostojnost, ustvarjalnost in kreativnost pri delu z računalnikom,
- razvijajo komunikacijske zmožnosti in spretnosti,
- pridobivajo spretnosti izobraževanja z računalniško tehnologijo,
- pridobivajo temelj za nadaljnjo komunikacijo in izobraževanje z računalniško tehnologijo.

6.2 RAZVIJANJE BRALNIH VEŠČIN ZA OTROKE S PPPU, TEČAJ ZA 1. TRIADO

Datum izpeljave: **september – december 2018**

Obseg, št. otrok: 15 ur/otrok, 5 otrok 1. triade OŠ

Koordinator: Sara Češarek

Kontakt: sara.cesarek@center-iris.si

Vsebina: Delavnica nudi individualne ure razvijanja bralnih veščin za otroke s PPPU. Urili bomo bralne veščine (branje, bralno razumevanje) preko didaktičnih iger in s pomočjo didaktičnih pripomočkov. Otroci bodo spoznavali črke, zloge in besede preko veččutnega učenja ter igre. Poudarek individualnih ur z otroki bo na premagovanju ovir glede na posamezne primankljaje na področjih učenja, s pomočjo prilagojenih strategij in metod dela. Učili se bomo prepoznavati črke, jih med seboj povezovati v zloge in besede, in razumeti kaj beremo.

Vsem otrokom bo posredovan tudi VPRAŠALNIK ZA SAMOTESTIRANJE – PRED PRESOJANJEM

SKOTOPIČNEGA/IRLEN SINDROMA <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasalnik-in-informacije/>). Glede na rezultate testa, jim bo omogočeno brezplačno testiranje na Centru IRIS.

6.3 VEČČUTNO UČENJE ZA OTROKE S PPPU

Datum izpeljave: **8. marec 2018 za 1. triado**

Koordinator: Ana Mohorko

Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Vsebina: Z namenom aktivnega preživljanja popoldanskega časa, druženja in spoznavanja drugačnega načina učenja, bo na Centru IRIS potekala delavnica za otroke s PPPU. Glede na povprečno starost in potrebe udeležencev bomo v sklopu delavnice z vsemi čuti obravnavali določeno učno temo in se ob tem kaj koristnega naučili. Nekaj časa bomo posvetili tudi raziskovanju vrta čutil, kjer bomo pripravili zanimive aktivnosti.

Vsem otrokom bo posredovan tudi VPRAŠALNIK ZA SAMOTESTIRANJE – PRED PRESOJANJEM SKOTOPIČNEGA/IRLEN SINDROMA <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasalnik-in-informacije/>). Glede na rezultate testa, jim bo omogočeno brezplačno testiranje na Centru IRIS.

6.4 RAZVOJ TAKTILNE OBČUTLJIVOSTI, DELAVNICA ZA SLEPE UČENCE

Datum izpeljave: **20 – 23. avgust 2019**

Obseg, št. učencev: 4 srečanja po 5 ur, 2 slepa učenca, 2 kasneje oslepela učenca

Koordinator: Janja Hrastovšek

Kontakt: janja.hrastovsek@center-iris.si

Vsebina: Razvoj taktilne občutljivosti je ključen za funkcioniranje slepih oseb. Na delavnici bomo razvijali taktilno senzorno/motorično/zaznavno funkcioniranje, pridobivali taktilne izkušnje in na zabaven način razvijali taktilni spomin. Primerno za mlajše, ki so še v procesu razvoja taktilnega funkcioniranja, tiste, ki se soočajo s hipo/hiper občutljivostjo ali tiste, ki so kasneje izgubili vid. Sodelovanje z društvi slepih in slabovidnih.

6.5 ZNAM POSKRIBETI ZASE, 2. TEČAJ ZA UČENCE 3. TRIADE IN

SREDNJEŠOLCE Z OKVARO VIDNE FUNKCIJE

Datum izpeljave: **27. junij 2019**

Obseg: 10 ur

Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik

Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si

Vsebina: Na delavnici se bomo učili, kako poskrbeti zase in za svoj dom. Seznanili se bomo z osnovnimi vrtnimi opravili, spoznali škarje, zalivalko, vrtno cev, metlo,

čopič in barvo, si skuhati kosilo od začetka do konca, se lotili še postelje, šivanja in zlaganja perila, brisanja prahu, pometanj in sesanja, za konec pa se bomo udeležili pogovora o spolni vzgoji.

Program:

8.30 – 10.30 predstavitev dela in spoznavanje udeležencev ob prigrizku – pripravimo zavitke

10.30 do 12.30 Dopoldne na vrtu (rezanje, zalivanje, pometanje, barvanje)

12.30 do 15.30 Skuhajmo kosilo: izbira menija, nakup surovin, priprava pogrinjka in kuhanje

15.30 – 17.00 Skrb za dom šivanja raztrganin po šivu, šivanje gumbov)

17.00 – 18.30 Spolna vzgoja

6.6 DELOVNA IZKUŠNJA ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE Z OKVARO VIDNE FUNKCIJE

Datum izpeljave: **september 2018 – september 2019**

Št. udeležениh: dijak/študent

Koordinator: Darja Lukan

Kontakt: darja.lukan@center-iris.si

Vsebina: V Centru IRIS bo tudi v naslednjem šolskem letu rdeča nit ZAPOSLOVANJE. Pri iskanju zaposlitve delodajalci med drugim omenjajo tudi DELOVNE IZKUŠNJE. Vsi vemo, da so po navadi ravno te največji problem. Vsega tega se zavedamo, zato vam ponujamo, da boste v podjetju, kjer bodo prilagodili delovno okolje in delovno mesto, pri svojem delu uporabljali tudi ustrezne pripomočke, preživeli 1 dan in s tem pridobili neprecenljivo delovno izkušnjo. Pred tem boste seveda opravili tudi simulacijo razgovora za službo, kar vam bo v pomoč kasneje pri iskanju službe tako kot vam bo v pomoč tudi delovna izkušnja pri delodajalcu.

6.7 TABOR ZA DVIG SOCIALNIH KOMPETENC ZA SREDNJEŠOLCE Z OKVARO

VIDNE FUNKCIJE

Datum izpeljave: **20. 8. – 23. 8. 2019**

Koordinator: Ana Mohorko

Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Vsebina: Motnja vida osebam z okvaro viden funkcije velikokrat prepreči spontano učenje vsakodnevnih socialnih kompetenc, kot so neverbalna komunikacija, izražanje čustev ali ustrezna vedenja v različnih situacijah, ki jih videče osebe v veliki meri pridobivajo preko opazovanja. Socialne kompetence predstavljajo pomemben del vsake samostojne, odrasle osebe. Za dvigovanje socialnih kompetenc mladostnikov s slepoto in slabovidnostjo bo organiziran poletni tridnevni tabor v avgustu.

6.9 ŠOLA ZA STARŠE

V Centru IRIS se zavedamo pomembnosti vloge staršev v procesu vzgoje in izobraževanja otrok z okvaro vida. Vemo tudi, da imate starši veliko skrbi in stisk, zato se vam želimo še bolj posvetiti in vašim potrebam in željam čim bolj približati.

S šolskim letom 2018/19 nadaljujemo 3-letni cikel predavanj za starše otrok z okvarami vida. Letos bomo izvedli 4 delavnice šole za starše. Teme bodo povezane z različnimi vidiki življenja in dela z otroki z okvaro vida.

Na **šoli za starše** se bomo na vsaki delavnici posvetili eni temi in jo obdelali z različnih vidikov z različnimi predavatelji za vse starostne skupine. Pri izboru tem bomo sistematični, tako da boste starši, ki boste obiskali vse delavnice, dobili vsa potrebna znanja in veščine, ki jih potrebujete pri skrbi in vzgoji svojega otroka z okvaro vida.

Delavnice so v naprej napovedane za celo šolsko leto, tako da si boste zanje lahko rezervirali čas. Na delavnicah bo poskrbljeno, da boste pridobili teoretično znanje, videli prikaze izvajanja aktivnosti in izkusili to aktivnost tudi sami. Z učitelji se boste pogovarjali o svojih dilemah, tako da boste dobili tudi odgovore na osebna vprašanja.

Delavnice so namenjene vsem staršem otrok z okvaro vida.

Obseg: 4 delavnice na leto, v trajanju 3-4 ur, z začetkom predvidoma ob 16h
Koordinator: Sabina Šilc, univ. dipl. psih. in družinska terapevtka
Kontakt: sabina.silc@center-iris.si

1. ŠOLA ZA STARŠE, PRILAGAJANJE

Datum izpeljave: **27. september 2019, ob 16.00**

Tema: Prilagajanje

Koordinator: Sara Češarek

Kontakt: sara.cesarek@center-iris.si

Vsebina:

- Marija Repe Kocman: Prilagajanje gradiv
- Sara Češarek: Prilagajanje prostora in aktivnosti doma za samostojno in aktivno življenje
- Anja Ponikvar: Prilagajanje učnega prostora doma in v šoli

2. ŠOLA ZA STARŠE, PRAKTIČNA ZNANJA

Datum izpeljave: **11. oktober 2019, , ob 16.00**

Tema: Praktična znanja

Koordinator: Tatjana Murn

Kontakt: tatjana.murn@center-iris.si

Vsebina:

- Tatjana Murn: Učimo se brajice
- Mateja Jenčič: Računalniške spretnosti
- Branka Terpin: Učimo se slepega tipkanja

3. ŠOLA ZA STARŠE, ZDRAVJE

Datum izpeljave: **7. marec 2019**

Tema: Zdravje

Koordinator: Sabina Šilc

Kontakt: sabina.silc@center-iris.si

Vsebina: - Urška Lah: Stran s sladkorjem
- Anja Pečaver: Gibanje, drža, sproščanje
- Sabina Šilc: Hrana za možgane in oči

4. ŠOLA ZA STARŠE, RAZVOJ 3

Datum izpeljave: **14. marec 2019**
Tema: Razvoj 3
Koordinator: Matija Šilc
Kontakt: matija.silc@center-iris.si

Vsebina: - Katjuša Koprivnikar: Samoodločanje
- Sabina Šilc: Dolžnosti, meje, nagrade/ kazni
- Matija Šilc: Vpliv dobre samopodobe na uspešnost v življenju

PREDAVANJE: MARKO JUHANT, HIPERPROTEKTIVNOST

Datum izpeljave: **4. oktober 2018, ob 16h (2h)**
Tema: Hiperprotektivnost
Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik
Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si
Ciljna skupina: Delavnica je namenjena prvenstveno staršem. Dobrodošli tudi strokovni delavci in vsi zainteresirani.

Vsebina: Hiperprotektivnost: *Ali me pretirano skrbi za otroka? Ali sodim med preveč zaščitniške starše? Ravnovesje med navajanjem na samostojnost in potrebo, da otroka zaščitim.*

6.8 MENTORSTVO: za dijake, študente, starše

Datum izpeljave: **celo šolsko leto 2018/19**
Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik
Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si

Povabili bi vas, da se obrnete na naše mentorje kadarkoli jih boste potrebovali.

- **Cilj mentorstva:** opolnomočenje, razrešitev dilem in vprašanj z vrstniki oz. ljudmi z enakimi interesi, napredek v znanju, spretnostih ...
- **Kdo je mentor?** Sogovornik, osebni motivator, človek z izkušnjami, ki jih je pripravljen deliti.
- **Področja,** kjer mentor lahko pomaga na osnovi osebne izkušnje: šola, zaključni izpit in matura, manturantski ples, valeta, končni izlet, zaposlovanje, samostojnost, spolnost, partnerstvo, družina, finance, iskanje informacij, kuhanje, vid, oblačenje, odraščanje, menjava okolja, učitelj ...
- **Kdo lahko pomaga in komu lahko pomaga?** Dijaki, študentje, odrasli slepi in slabovidni, starši slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov
(<http://strokovnicenter.splet.arnes.si/svetovanje-in-izobrazevanje/mentorji-ki-so-vam-na-voljo/>) lahko pomagajo drugim dijakom, študentom, odraslim slepim in slabovidnim, staršem slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov.
- **Zakaj poiskati pomoč mentorja?** Da mi je lažje, da dobim informacije iz prve roke.
- **Kako mi lahko mentor pomaga?** Me posluša, z mano deli svojo izkušnjo.

- **Kako stopim v kontakt z mentorjem?** Po elektronski pošti, telefonu ali osebno (lahko v prostorih centra IRIS, prostor se določi po povpraševanju).
- Trenutno aktivni mentorji:
 1. **Matija Bregar (slep mladostnik):** bregar@gmail.com, 051 428 810 ali v živo.
 2. **Boštjan Vogrinčič (slep, odrasel zaposlen):** vogrincic@gmail.com, 040 477 246 ali v živo.
 3. **Ivan Bojnec (starš slabovidnega otroka):** mentor@center-iris.si ali v živo.
 4. **Mateja Smolej (starš slabovidnega otroka z več motnjami):** smolej@gmail.com, 051 671 135 ali v živo.
 5. **Lara Pavšič (starš slabovidnega otroka):** mentor@center-iris.si, 031 569 745 (po 16.00 uri) ali v živo.
 6. **Gabrijela Palčič (slabovidna in starš slabovidnega otroka):** palcic@gmail.com, 041 528 1112.
 7. **Erlend More (slaboviden, odrasel zaposlen):** mentor@center-iris.si ali v živo.
 8. **Mateja Rozman Škorjanec (starš slabovidnega otroka):** rozman@gmail.com, 041 723 931 (po 16.00 uri) ali v živo.
 9. **Polona Perger (slepa, odrasla zaposlena):** perger@gmail.com, 041 441 867.

Upamo, da boste možnost izkoristili in stopili v kontakt z vašim mentorjem.

Več informacij o mentorstvu tudi na: <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/svetovanje-in-izobrazevanje/mentorstvo/>

6.9 TESTIRANJE ZA SKOTOPIČNI/IRLEN SINDROM

V okviru projekta smo se izobrazili za presojevalce za skotopični/Irlen sindrom. Testiranje je namenjeno ugotavljanju težav s procesiranjem vidnih informacij, kjer ne gre za težave z očmi, ampak za način, kako možgani interpretirajo vizualne informacije. Zaznavne težave lahko vplivajo na učinkovitost učenja in dela, obnašanje, pozornost, sposobnost sedenja pri miru in koncentracijo.

Posamezniki s skotopičnim/Irlen sindromom se lahko soočajo s katero koli od naslednjih težav: počasnim branjem, neučinkovitim branjem, slabim razumevanjem prebranega, otežkočenim neprekinjenim branjem, s težavami pri zaznavi globine, težavami pri športih z žogo, občutljivostjo na svetlobo, sposobnostjo sedenja pri miru, slabšo pozornostjo in koncentracijo. Prav tako se lahko pojavijo napor in izčrpanost pri branju, učenju, pri uporabi računalnika ali pri delu pod neonsko razsvetlavo, pogosti glavoboli, bolečine v trebuhu ...

Skotopični/Irlen sindrom se lahko pojavlja skupaj z drugimi težavami pri branju in učenju, nekateri posamezniki pa imajo lahko tudi napačno določeno disleksijo, težave pri branju, ADHD ali specifične učne težave. Prepoznavanje in pomoč pri odpravljanju simptomov skotopičnega/Irlen sindroma sicer ne pomeni, da otrok ne bo več potreboval dodatne strokovne pomoči ali korekcije vida, vendar bo delal lažje.

Več o tem si lahko ogledate na spletni strani www.strokovnicenter.splet.arnes.si:

Pogoj za testiranje je rešen vprašalnik za samotestiranje, kjer ugotovite ali ste kandidat za testiranje ali ne (http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna_ocena/skopticni-sindrom_irlen/vprasanik-in-informacije/):

Na testiranje se naročite: nina.celesnik@center-iris.si
Za vse slabovidne otroke in otroke vključene v projekt, je testiranje BREZPLAČNO.

6.10 IZOBRAŽEVANJE ZA ORGANIZATORJE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM IN DELODAJALCE

Datum izpeljave: **15. november 2018**
Koordinator: Ana Mohorko
Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Z izobraževanjem za strokovne delavce oz. organizatorje PUD (praktično usposabljanje z delom) in za delodajalce želimo udeležencem pokazati raznolikost znotraj kategorij slepote in slabovidnosti ter pokazati, da lahko in kako lahko vključijo dijake ali odrasle osebe s slepoto in slabovidnostjo v prakso ali delovno okolje. Izobraževanje bo predvsem praktične narave, saj želimo z udeleženci deliti izkušnje vpletenih iz več zornih kotov - izkušnje zaposlenih, ki so slepi in slabovidni, izkušnje delodajalcev in izkušnje organizatorke PUD iz Centra IRIS, ki že vrsto let ureja prakso dijakov, vključenih v programe srednje šole Centra IRIS.

6.11 IZOBRAŽEVANJE ZA UČITELJE INTERESNIH DEJAVNOSTI

Datum izpeljave: **15. november 2018**
Koordinator: Ana Mohorko
Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Izobraževanje je namenjeno učiteljem, ki izvajajo različne interesne dejavnosti in jih zanimajo ideje ter načini vključevanja učencev, ki so slepi in slabovidni. Po uvodni predstavitvi posameznih kategorij slepote in slabovidnosti ter posebne opreme, ki jo uporabljajo osebe s slepoto in slabovidnostjo, bi izobraževanje izpeljali učitelji posameznih interesnih dejavnosti iz Centra IRIS, ki vrsto let poučujejo učence in dijake na naši šoli: ID na področju kulture, tehnike, športa ter ID, ki se odvijajo v posebnem programu. Ob prijavi na izobraževanje bo možno označiti, vsebine katerih interesnih dejavnosti bi vas zanimale in se potem vsebina izobraževanja lahko prilagodi glede na interese udeležencev.

6.12 VMESNA PREDSTAVITEV REZULTATOV PROJEKTA STROKOVNI CENTER ZA CELOSTNO PODPORO OTROKOM IN MLADOSTNIKOM Z OKVARO VIDA TER OTROKOM IN MLADOSTNIKOM S PRIMANJKLJAJI NA POSAMEZNIH PODROČJIH UČENJA IN POGOVOR S SLEPIM PROFESORJEM DR. MARINOM KAČIČEM

Datum izpeljave: **četrtek, 21. marec 2019, ob 16h**
Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik
Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si

Predstavitve bo potekala v zbornici Centra IRIS.

Spremljajte nas na spletni strani www.strokovnicenter.splet.arnes.si ali se naročite na e-novice Centra IRIS (www.center-iris.si).